

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/111/2022
Identifikačné číslo spisu:	7119215433
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7119215433.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E. Ž., narodeného XX. S. XXXX, V., V. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Vórobellovou, Košice, Bajzova 2, proti žalovanej K. V., narodenej X. S. XXXX, V.Š., U. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Kulom, Košice, Mäsiarska 30, o ochranu osobnosti, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 37C/39/2019 (v súčasnosti vedenom na Mestskom súde Košice), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 2. decembra 2021 sp. zn. 3Co/10/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I rozsudkom zo 17. septembra 2020 sp. zn. 37C/39/2019 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany osobnosti tvrdiac, že dňa 26. septembra 2019 sa z obsahu uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach z 13. septembra 2019 o odmietnutí trestného stíhania dozvedel, že žalovaná vo svojej výpovedi o ňom uviedla, že je notorický alkoholik a fajčiar, alkohol kombinuje so sedatívami Oxazepan a jeho cynické chovanie vyplýva z toho, že je ťažký alkoholik, fajčiar a občas užíva aj marihuanu, čo on rozhodne popiera a takýmto nepravdivým vyjadrením došlo k vážnemu zásahu do jeho práv a tak za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval sumu 500 eur a tiež navrhol, aby žalovaná bola povinná zdržať sa šírenia nepravdivých informácií o ňom, že občas užíva marihuanu.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 2. decembra 2021 sp. zn. 3Co/10/2021 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd uviedol, že k zásahu do práv žalobcu malo dôjsť výpoveďou žalovanej v trestnom konaní (realizovanou v zmysle § 196 ods. 2 Trestného poriadku v rámci postupu pred začatím trestného stíhania), kedy o žalobcovi mala uviesť, že „občas užíva marihuanu“. Poukázal na to, že súdy sa už v minulosti zaoberali otázkou vylúčenia neoprávnenosti zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby v súvislosti s konaním pred súdom, či v konaní pred iným príslušným orgánom (aj vyšetrovateľom Policajného zboru), a podľa zaužívanej praxe ak došlo k zásahu do osobnostných práv v rámci výkonu zákonom stanovených oprávnení či povinností (napr. postupom

príslušných orgánov v konaní, na ktoré sú zákonom splnomocnené, výpoveďou svedka, účastníka v takomto konaní, oznamovateľa či osoby podávajúcej vysvetlenie, úkonmi advokáta a pod.) spravidla nedochádza k neoprávnenému zásahu, pokiaľ osoba (fyzická či právnická), ktorá sa zásahu dopustila, nevybočila z medzí takto stanovených práv a povinností. Zásah je nutné súčasne vždy posudzovať v kontexte všetkých okolností, za ktorých k nemu došlo, a to aj s prihliadnutím k funkcii, ktorú výkon dotknutých práv či povinností plní. Výbočením z medzí takto stanovených práv a povinností v konaní býva napr. krivé obvinenie, či krivá výpoveď. Neoprávnenosť zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby chránenej Občianskym zákonníkom vylučujú okrem iných okolností aj situácie, kedy zásah je s ohľadom na rôzne verejné záujmy dovolený zákonom, keď do tejto kategórie spadajú tzv. zákonné licencie, vyplývajúce aj z Občianskeho zákonníka, či Trestného poriadku. V takýchto prípadoch (ak nie sú prekročené zákonom stanovené medze) ide o situácie, kedy nad individuálnymi záujmami jednotlivých fyzických osôb, do ktorých osobností má byť zasahované, prevláda závažnejší, významnejší a funkčne vyšší verejný záujem, odôvodnený naliehavými celospoločenskými potrebami. Vo vzťahu k svedeckej výpovedi, či výpovedi osoby podávajúcej vysvetlenie je pri starostlivom zvážení okolností konkrétneho prípadu významné posúdenie otázky, či osoba vypovedajúca pred súdom, či príslušným vyšetrovateľom Policajného zboru eventuálne nevybočila z medzí svojich práv a povinností a či je možné zásah do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, ktorý bol obsiahnutý vo výpovedi, ešte kvalifikovať ako oprávnený.

3. Odvolací súd dospel k záveru, že všetky tieto skutočnosti prvoinštančný súd bral do úvahy a v konaní nebolo preukázané, aby sa žalovaná dopustila pri svojej výpovedi pred vyšetrovateľom Policajného zboru excesu a aby jej vyjadrenie bolo vedome nepravdivé a vedené snahou poškodiť žalobcu. Namietané tvrdenie odznelo popri iných vyjadreniach, zrejme charakterizujúcich vo všeobecnosti osobu žalobcu z pohľadu žalovanej a jeho kontext je aj obtiažne vyhodnotiť, keďže spornú zápisnicu, obsahujúcu výpoveď žalovanej, žalobca ani nepredložil. Možnými nepriaznivými dôsledkami výpovede žalovanej sa zaoberalo i Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach, odbor kriminálnej polície, pričom vyšetrovateľ Policajného zboru uznesením z 24. októbra 2019 trestné oznámenie žalobcu pre podozrenie z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy (smerujúce proti žalovanej) odmietol, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Z odôvodnenia uznesenia tiež vyplýva, že žalovaná pred vyšetrovateľom neuvedla nepravdu o okolnosti, ktorá by mala podstatný význam pre rozhodnutie policajta, pretože policajt tvrdenia žalovanej vôbec nebral do úvahy a tieto pri jeho rozhodovaní nemali podstatný význam.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, keď odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tiež z § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

5. Namietal, že arbitrárnym odôvodnením napadnutého rozsudku a postupom, keď odvolací súd nenariadil verejné pojednávanie, aj keď žalobca na jeho výzvu, či trvá na verejnom pojednávaní, odpovedal klade, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Žalobca považoval dovolaním napadnutý rozsudok po právnej stránke za nezákonný, keďže súdy oboch nižších inštancií sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prezentovanej v rozhodnutiach R 34/1996, R 15/1996, R 29/2001 a R 46/1995. Nesúhlasil so skutkovým i právnym záverom súdu, že zo strany žalovanej nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv. Žalovaná bola pred výpoveďou poučená o význame jej výpovede i o následkoch, bola jej daná možnosť prečítať si celý svoj výsluch a na znak pravdivosti jej výpovede žalovaná zápisnicu pred vyšetrovateľom podpísala. Z vykonaného dokazovania podľa žalobcu vyplynulo, že žalovaná závažne zasiahla do jeho práva na ochranu osobnosti, poškodila jeho česť, bezúhonnosť, znížila jeho dôstojnosť a chcela mu privodiť trestné stíhanie. Navrhol preto, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalovaná vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku), bez nariadenia pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

9. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (por. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021). O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021).

10. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

11. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

13. Žalobca dovolanie odôvodnil tým, že odvolací súd zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces arbitrárnym odôvodnením napadnutého rozsudku a nenariadením verejného pojednávania na prejednanie jeho odvolania.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku je treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z

ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

16. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

17. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

18. Rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií dovolací súd vyhodnotil v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa sa vysporiadal s jeho právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal mimo iného i odvolací súd.

19. Námietka žalobcu ohľadne nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nemá reálny odraz v skutočnom odôvodnení rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií v tejto veci. Tak prvoinštančný súd, ako i súd odvolací sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadali s relevantnými skutočnosťami podstatnými pre posúdenie veci a z odôvodnenia rozsudkov je zrejмый spôsob uvažovania a prijaté právne závery súdov oboch nižších inštancií. Sudy oboch inštancií hodnotili možný zásah do osobnostných práv žalobcu, ku ktorému malo dôjsť výpoveďou žalovanej v trestnom konaní. Zaoberali sa otázkou vylúčenia neoprávnenosti zásahu do osobnostných práv uskutočneného v rámci výkonu zákonom stanovených oprávnení či povinností a vo vzťahu k tomu skúmali, či výpoveď žalovanej nevybočila z medzí daných zákonom. Berúc do úvahy všeobecne platné kritériá, aplikujúc ich na skutkové okolnosti prejednávanej veci, sudy oboch nižších inštancií v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne odôvodnili a vysvetlili svoje závery, že žalovaná sa svojou výpoveďou pred vyšetrovateľom Policajného zboru nedopustila excesu,

neučinila vedome nepravdivé vyjadrenie vedené snahou poškodiť žalobcu. Okrem iného odvolací súd poukázal aj na uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach z 24. októbra 2019, ktorým bolo odmietnuté trestné oznámenie žalobcu pre podozrenie z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy žalovanej.

20. Dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie obsahuje riadne odôvodnenie prijatých záverov a zodpovedá zákonným požiadavkám na jeho náležitosti, a preto nemožno konštatovať existenciu tvrdenej vady podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku spočívajúcej v porušení práva na spravodlivý proces.

21. Dovolateľ tiež namietal porušenie jeho práva na spravodlivý proces postupom odvolacieho súdu, ktorý na prejednanie odvolania nenariadil odvolacie pojednávanie. K tejto námietke je žiadúce uviesť, že povinnosť odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie je zakotvená v ustanovení § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a túto povinnosť má odvolací súd len vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V danom prípade odvolací súd vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, pričom mal evidentne za to, že dokazovanie nebolo potrebné doplniť ani zopakovať. Žalobca pritom podal odvolanie vo veci vykazujúcej znaky bežného súkromnoprávneho sporu, ktorej prejednanie na pojednávaní odvolacieho súdu nevyžadoval žiaden verejný záujem. Odvolací súd bol preto oprávnený prejednať odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania a jeho postup bol v súlade s § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku. K poukazovaniu žalobcu na skutočnosť, že vo svojej písomnej odpovedi na výzvu súdu trval na verejnom pojednávaní, dovolací súd uvádza, že odvolací súd podľa § 1 ods. 1 písm. p/ a ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávania, hlavných pojednávania a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu vyzval v odvolacom konaní strany sporu na oznámenie, či súhlasia s pojednávaním, resp. verejným vyhlásením rozsudku v ich neprítomnosti, a to s poukazom na vyhlásený núdzový stav (v súvislosti so šírením choroby COVID-19). Táto výzva mala zjavne všeobecný a preventívny charakter a jej účelom bolo získať do budúcnosti relevantnú vedomosť (poskytnutú stranami sporu), na základe ktorej by odvolací súd mohol zákonne postupovať v situácii, ak by počas núdzového stavu vyvstala potreba nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie alebo vyhlásiť rozhodnutie vo veci. Ako už bolo uvedené, podmienky na povinné nariadenie pojednávania pred odvolacím súdom podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku splnené neboli. Odvolací súd vo veci verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 2. decembra 2021 a túto skutočnosť riadne vopred oznámil na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu. Jeho postup bol súladný so zákonom, a preto ním nemohlo dôjsť k procesnej vade známosti namietanej dovolaním a uvedenej v § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku.

22. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku.

23. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Dovolanie prípustné podľa § 421 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

25. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku môže byť len otázka právna (nie otázka skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad

Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo od aplikácie a interpretácie procesných ustanovení právnej normy). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou v dovolaní nastolená.

26. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Obsah tohto pojmu naplňajú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Patrí doň ale aj prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017). Aby mala dovolateľom nastolená otázka relevantný význam v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie.

27. Aby na základe dovolania podaného podľa ustanovenia § 421 Civilného sporového poriadku mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež musia byť dané podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 Civilného sporového poriadku (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

28. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku).

29. Žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré zakladá podľa jeho názoru dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, pretože odvolací súd ako aj súd prvej inštancie sa svojimi rozhodnutiami odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V podanom dovolaní nie je jasným spôsobom formulovaná konkrétna právna otázka, jej riešenie odvolacím súdom a riešenie, ktoré žalobca považuje za správne. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobca sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdov nižších inštancií, že zo strany žalovanej nedošlo k spôsobilému zásahu do osobnostných práv žalobcu a v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa malo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu odkloniť.

30. Dovolací súd na tomto mieste poukazuje na to, že obsahom dovolania je len sumarizovanie skutkových okolností prejednávanej veci z pohľadu dovolateľa a poukazovanie na závery odvolacieho súdu, s ktorými dovolateľ vyjadruje nespokojnosť, avšak žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorá by mohla priblížiť, či vysvetliť ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného

sporového poriadku spôsobom upraveným v § 432 Civilného sporového poriadku, dovolateľ neuvádza. Žalobca nesformuloval relevantnú právnu otázku, iba nesúhlasil s napadnutým rozhodnutím a vyjadril presvedčenie, že žalovaná svojou výpoveďou v trestnom konaní zasiahla do jeho osobnostných práv. S jeho argumentáciou sa riadne vysporiadal odvolací súd v napadnutom rozhodnutí.

31. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania ustanovenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

32. Žalobca v dovolaní poukazoval na rozhodnutia, od záverov ktorých sa mal odvolací súd vo svojom rozhodnutí odkloniť. Domnelý odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu však nebol v tomto konaní zistený. Rozhodnutia, na ktoré žalobca v dovolaní poukazoval, nemajú pre neprehliadnuteľnú odlišnosť skutkových okolností priamy súvis s predmetom konania v tejto veci. Predmetom rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 34/1996, v ktorom najvyšší súd (ako súd odvolací, nie dovolací) vyslovil záver, že „skutočnosť, že určité správanie fyzickej osoby bolo ako skutok predmetom trestného konania, alebo občianskeho súdneho konania, nebráni tomu, aby sa následná reakcia iných osôb na toto správanie stala predmetom konania o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka“, boli skutkové okolnosti spočívajúce v okamžitom skončení pracovného pomeru a signalizovanie veci orgánom činným v trestnom konaní, v čom navrhovateľ videl zásah do jeho osobnostných práv. Najvyšší súd sa nestotožnil so závermi krajského súdu, že navrhovateľovi bolo dané primerané zadost'učinenie už tým, že bol oslobodený spod obžaloby z trestného činu podvodu, a že k rovnakému výsledku bolo možné dospieť v konaní o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru, pokiaľ by bol navrhovateľ v takomto konaní riadne pokračoval a nebol by vzal svoj návrh späť. V rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 29/2001 bola riešená požiadavka na ospravedlnenie v periodikách za neoprávnené použitie obrazových snímok a za nepravdivú reklamu, k čomu dovolací súd prijal záver, že „samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.“

33. Ďalšie rozhodnutia označené dovolateľom (R 15/1996 týkajúce sa uverejneného článku v tlači a R 46/1995 týkajúce sa evidencie vo zväzkoch štátnej bezpečnosti) sú rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky a vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť Civilného sporového poriadku ich nemožno považovať za rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

34. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu činnosť súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Povedané inými slovami, dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho

súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však takto žalobca nepostupoval a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzil. Rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorými podoprel svoje dovolanie, vychádzajú z odlišných skutkových okolností, a preto ich právne závery by nebolo možné relevantne aplikovať v prejednávanej veci.

35. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c/ Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f/ Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

36. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.